

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1975/31
Karar Sayısı : 1975/34
Karar Tarihi:4/3/1975

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN MAHKEME : Sakarya Asliye Ceza Mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU : Cumhuriyetin 50 nci Yılı Nedeniyle Bazı Suç ve Cezaların Affı Hakkında Kanun'un 2. maddesinin (B) bendinin Anayasaya aykırı olduğundan iptaline karar verilmesi istenmiştir.

I- OLAY :

Sanının Türk Ceza Kanununun 510. maddesi uyarınca cezalandırılması isteğiyle açılan kamu davasına bakmakta olan Asliye Ceza Mahkemesi, 11.2.1975 gününde yapılan duruşmada, 1803 sayılı Kanunun 2. maddesinin (B) bendinin, Anayasaya aykırılığı nedeniyle Anayasanın değişik 151. ve 22.4.1962 günlü, 44 sayılı Kanunun 27. maddeleri uyarınca iptal edilmesi için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar verilmiştir.

(Konu, daha önce yapılmış itirazlar nedeniyle Anayasa Mahkemesince incelenip karara bağlanmış olduğundan ilgili Yasa hükümleriyle itirazda dayanılan Anayasa hükümlerinin buraya aktarılmasında yarar görülmemiştir.)

II. İLK İNCELEME :

Anayasa Mahkemesi, İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca 4.3.1975 gününde ilk inceleme için yapılan toplantıda:

1- İşin incelemesinin Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkisi içinde bulunduğu Şahap Arıç ve Halit ZARBUN'un karşı oylarıyla ve oyçokluğu ile.

2- Dosyanın eksikliği bulunmadığı anlaşıldığından işin esasının 1803 sayılı Kanunun 2. maddesinin (B) bendinin Türk Ceza Kanununun 510. maddesiyle sınırlı olarak incelenmesine Nihat O.Akçakayalıoğlu'nun incelenmenin (B) bendinin tümü yönünden yapılması gerektiği yolundaki karşı oyu ile ve oyçokluğu ile,

Karar verilmiş ve her iki bendin içerdiği konulara ilişkin gerekçeler, Anayasa Mahkemesinin, sırasıyla, 28.11.1974 gününde, Esas: 1974/34, Karar:1974/50 ve 7.1.1975 günlü, 1974/51-1975/3 sayılı kararlarında yeterince açıklanmış olduğundan bunların burada yenilenmesine gerek görülmemiştir.

1803 sayılı Kanunun 2. maddesinin (B) bendinin, Türk Ceza Kanununun 510. maddesi açısından, Anayasa Mahkemesinin daha önce verdiği kararlar, iptal edildiği işbu ilk inceleme evresinde saptanmış ve bu nedenle konu üzerinde esas yönünden başkaca inceleme yapılmasına gerek kalmamıştır.

Esas Sayısı : 1975/31
Karar Sayısı : 1975/34

III-SONUÇ :

15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Kanunun 2. maddesinin (B) bendinin, Anayasa Mahkemesince Anayasaya uygunluk denetiminde geçirilerek Türk Ceza Kanununun 510. maddesi yönünden iptaline 4.3.1975 gününde Esas:1975/7, Karar:1975/33 sayı ile karar verilmiş olduğundan bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığına oybirliğiyle;

4.3.1975 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Muhittin TAYLAN	Kâni VRANA	Kemal BERKEM

Üye	Üye	Üye
Şahap ARIÇ	İhsan ECEMİŞ	Ahmet AKAR
Karşioy ekli		

Üye	Üye	Üye
Halit ZARBUN	Abdullah ÜNER	Ahmet KOÇAK

Üye	Üye	Üye
Muhittin GÜRÜN	Lütfi ÖMERBAŞ	Hasan GÜRSEL

Üye	Üye	Üye
Ahmet Salih ÇEBİ	Nihat O.AKÇAKAYALIOĞLU	Ahmet H.BOYACIOĞLU

Esas Sayısı : 1975/31
Karar Sayısı : 1975/34

KARŞIOY YAZISI

Görev sorununa ilişkin karşıoy:

İlk inceleme evresinde 1803 sayılı Af Kanuna ait Anayasaya aykırılık itirazının incelenmesinin Anayasa Mahkemesinin görevi içinde olmadığı ileri sürülmüş ise de bu itiraz Anayasa Mahkemesince çoğunlukla reddedilmiştir.

İtirazın konusu 1803 sayılı Af Kanununun bir maddesine ilişkindir. Anayasamızda yasama meclislerinin af yetkisinin Kanun niteliğinde olmayıp karar niteliğinde olduğu açıklanmıştır. (Anayasa M.64). Bu iki mefhumun hukuki sonuçları çok farklıdır. Zira, Anayasa, kanunları Anayasaya uygunluk denetimine tabi tuttuğu halde kararları bu denetime tabi tutmamış; ancak bu denetime tabi tutmak istemediği kanun maddelerini ve bu denetime tabi tutmak istediği kararları Anayasa'nın çeşitli maddelerinde göstermiştir. (Anayasa m.65,81 de olduğu gibi). Bu nedendir ki Anayasa'nın 64. maddesinde karar şeklinde kullanacağı açıklanan af yetkisi, Anayasada istisnai bir hüküm bulunmadığından Kanun şeklinde tasarruf edilemez. Aksi görüşün kabulü, yasama meclisinin takdirine bırakılmış olan af yetkisi Anayasa Mahkemesinin takdirine verilmiş olur. Kanun yapma prosedürüne uymak mecburiyeti varsa o prosedüre riayet edilir, fakat bu af tasarrufu, sırf bu sebeple kanun niteliği almaz. Zira, af yetkisinin karar niteliği bir anayasal niteliklidir. Anayasada bu hususta istisnai bir hüküm olmadıkça bu nitelik değişmiş kabul edilemez. Anayasada karar şeklinde kullanılacağı gösterilen bir yetkinin evvelden beri kanun şeklinde kullanılmış olması da neticeyi değiştirmez.

Açıklanan nedenlerle itirazın incelenmesi Anayasa Mahkemesi'nin görevi dışında kaldığından bu itirazın tetkikini Anayasa Mahkemesi'nin görevi içinde kabul eden karara karşıyım.

Üye

Şahap ARIÇ

KARŞIOY YAZISI

21.1.1975 günlü 15125 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahkememizin 28.11.1974 günlü, 1974/34-50 sayılı kararına ilişkin karşıoy yazımda açıkladığım gerekçelerle, çoğunluğun görevle ilgili görüşlerine katılmıyorum.

Üye

Halit ZARBUN

Esas Sayısı : 1975/31
Karar Sayısı : 1975/34